

01/2014

UGOVOR O DJELU I AUTORSKOM DJELU

KADA? KAKO? KOLIKO POREZA?

www.chronosedukacija.com

UGOVOR O DJELU

Kod ugovora o djelu radi se o potpisivanju ugovora radi obavljanja konkretnog posla, npr. po ugovoru o djelu možete angažovati čistačicu da vam nešto očisti, majstora da vam nešto popravi, možete angažovati nekoga da vam okreči poslovni prostor i slično.

Prema važećim propisima možete angažovati nekoga da vam uradi neko „djelo“, neki zaokružen posao, odnosno rad koji će trajati određeno vrijeme. Naime, ugovorom o djelu izvođač se obavezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari, izvršenje fizičkog ili umnog rada i sl., a naručitelj se obavezuje platiti mu za to naknadu.

U slučaju da vam se na vratima pojavi inspekcija rada, inspektori neće prihvaćati ono što ste napisali u ugovoru nego će gledati isključivo stvarnu prirodu posla za koju je angažovano fizičko lice.

Ukoliko, pak, utvrde da je to rad za koji je predviđeno radno mjesto, odnosno da je rad iz djelatnosti poslodavca a ne „djelo“ (u smislu Zakona o obligacionim odnosima, koji ga reguliše), mogu vas kazniti za zapošljavanje na „crno“. U tom slučaju, morat ćete platiti sve poreze i doprinose koji se plaćaju kada zaposlite radnika u radni odnos.

Na primjer, trebate znati da ukoliko se bavite ugostiteljskom ili trgovačkom djelatnošću i imate potrebu za radnicima na kraći vremenski period, npr. zbog održavanja sajмова, potrebe za dodatnim konobarima za vikend itd., onda je u takvim slučajevima stav radne inspekcije vrlo jasan - radi se o poslovima za koje se ne može potpisati ugovor o djelu, jer se očito radi o poslovima koji se rade po uputi poslodavca i sa resursima poslodavca.

Karakteristike ugovora o djelu su:

- Regulisan je Zakonom o obligacionim odnosima;
- Njime se angažuje fizičko lice, van radnog odnosa (nema penzijskog „staža“), da obavi određen, konkretan posao, koji se može okarakterisati kao djelo;
- Prilikom isplate ovih primanja ne mogu se koristiti lični odbici, niti ima ulogu Porezna kartica;
- Osnovica poreza na dohodak se paušalno umanjuje za poznate troškove u visini 20% prihoda;
- Rezidenti nemaju mogućnost umanjenja za troškove 20%;
- Oporezivim se smatraju i sve eventualne isplate koje se izvrše na ime raznih dodatnih naknada (dnevnice, prevoz, smještaj i sl.), jer se i to smatra djelom naknade;
- Doprinosi koji se plaćaju su: 4% za zdravstveno osiguranje i 6% za PIO/MIO;
- Kod isplate nerezidentima nema doprinosa (ni 4% ni 6%);
- Isplata na svoj teret plaća 0,5% naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i Opštu vodnu naknadu (obje na neto isplatu) pa i na isplatu nerezidentima;
- Porez na dohodak se plaća po stopi od 10%.

KAKVA JE „MATEMATIKA“ OBRAČUNA ISPLATE PO OSNOVU UGOVORA O DJELU?

„Matematika“ u osnovi zavisi od toga kako je ugovorena naknada. Može biti u bruto ili u neto iznosu. Ako je ugovorena u bruto iznosu, tada se na teret primaoca (angažovanog fizičkog lica) plaćaju doprinosi za zdravstveno osiguranje 4% i porez na dohodak 10%, što znači da će to fizičko lice dobiti manji iznos od ugovorenog (bruto) iznosa.

Sa druge strane (što je češći, pa i logičniji način ugovaranja), može se regulisati naknada kao neto iznos, tj. ugovori se iznos koji će se isplatiti na tekući račun angažovanog fizičkog lica. Tada svi doprinosi, porez na dohodak i naknade praktično „padaju“ na teret isplatioca.

Primjer 1.

UGOVOREN JE BRUTO IZNOS NAKNADE PO UGOVORU O DJELU 2.000,00 KM.

Ovaj primjer se odnosi na ugovore o djelu u kojima je ugovoren bruto iznos naknade. Međutim ukoliko je ugovoreni iznos za isplatu neto, onda se bruto iznos računa množenjem neto sa koeficijentom 1,12208.

1. Bruto iznos – 2.000,00 KM
2. Priznati rashodi (1x 20%) – 400,00 KM
3. Osnovica za obračun (1 – 2) – 1.600,00 KM
4. Doprinosi PIO (3 x 6%) – 96,00 KM
5. Doprinosi zdravstveno osig. (3 x 4%) – 64,00 KM
6. Osnovica za obračun poreza (3 – 5) – 1.536,00 KM
7. Porez na dohodak (6 x 10%) – 153,60 KM
8. Iznos za uplatu (1 – 5 – 7) – 1.782,40 KM

Iz navedenog primjera možemo vidjeti da se bruto iznos naknade sastoji od iznosa za isplatu, poreza na dohodak i doprinosa za zdravstveno osiguranje (4%), bez doprinosa za PIO/MIO (6%).

Primjer 2.

UGOVOREN JE NETO IZNOS 1.000,00 KM I ISPLAĆENA JE NAKNADA ZA PUTNE TROŠKOVE 100,00 KM.

Još jedna bitna karakteristika ovog vida angažmana jeste da je Zakon o obligacionim odnosima predvidio da se poslovi ugovoreni na ovakav način mogu obavljati bilo gdje: na terenu, u mjestu prebivališta izvršioca, na nekom trećem mjestu i sl.

Bruto iznos naknade je $1234,29 = (1.000,00 \text{ KM} + 100,00 \text{ KM}) \times 1,12208$

1. Bruto iznos – 1.234,29 KM
2. Priznati rashodi (1 x 20%) – 246,86 KM
3. Osnovica za obračun (1 – 2) – 987,43 KM
4. Doprinosi PIO (3 x 6%) – 59,24 KM
5. Doprinosi zdravstveno osig. (3 x 4%) – 39,50 KM
6. Osnovica za obračun poreza (3 – 5) – 947,93 KM
7. Porez na dohodak (6 x 10%) – 94,79 KM
8. Iznos za isplatu (1 – 5 – 7) – 1.100,00 KM

Treba znati da ugovor o djelu nije radni odnos, već posao koji se odrađuje za naručioca radova, a za koji on isplaćuje novčanu naknadu. U takvim slučajevima se nemaju ista prava kao u radnom odnosu (topli obrok, godišnji odmor, regres, ...). Dakle, ne radi se o radnom odnosu i ovdje naručilac nije u ulozi poslodavca, a izvođač rada nije u ulozi zaposlenika, što bitno razdvaja ovu vrstu ugovora od ugovora o radu. Dakle, izvođač djela potpuno je samostalan i ni u čemu ne zavisi od naručilca. Jedino naručilac može nadzirati izvođača radova ukoliko to priroda posla zahtjeva, a izvođač radova mora da mu to obezbijedi.

Primjer 3.

UGOVOREN JE NETO IZNOS NAKNADE PO OSNOVU UGOVORA O DJELU 1.000,00 KM.

Bruto iznos naknade je 1.122,08KM (1.000 x 1,12208).

1. Bruto iznos- 1.122,08 KM
2. Priznati rshodi (1 x 20%) – 224,42 KM
3. Osnovica za obračun (2 – 1) – 897,66 KM
4. Doprinosi PIO (3 x 6%) – 53,86 KM
5. Doprinosi zdravstveno osig. (3 x 4%) – 35,91 KM
6. Osnovica za obračun poreza (3 – 5) – 861,75 KM
7. Porez na dohodak (6 x 10%) – 86,17 KM
8. Iznos za isplatu (1 – 5 – 7) – 1.000,00 KM

A ŠTA KADA SE ANGAŽUJE NEREZIDENT?

U predhodnim primjerima smo naveli kako se obračunava naknada ukoliko je potpisan ugovor sa rezidentima. Rezident je fizička ili pravna osoba koju zakon određene države tretira kao domaću osobu.

Kriterij za određivanje rezidenta je prostor, a ne državljanstvo. Rezidenti su sve pravne i fizičke osobe sa stalnim boravkom u određenoj zemlji, bez obzira na državljanstvo. S druge strane, nerezident je fizičko lice sa stalnim prebivalištem u inostranstvu, odnosno pravno lice tj. firma koja je registrovana u inostranstvu. Prema važećim zakonskim propisima fizičko lice koje više od godinu dana boravi van zemlje smatra se nerezidentom.

Prema zakonu o porezu na dohodak rezidentom Federacije smatra se fizičko lice koje:

- 1) Ima prebivalište na teritoriji Federacije,
- 2) Na teritoriji Federacije neprekidno ili sa prekidima boravi 183 ili više dana u bilo kojem poreznom periodu,
- 3) Ima prebivalište u Federaciji, a na osnovu obavljanja nesamostalne djelatnosti van područja Federacije ostvaruje prihode iz federalnog budžeta i/ili budžeta Bosne i Hercegovine.

Nerezidentom, u smislu ovog Zakona, smatra se fizičko lice koje na teritoriji Federacije boravi manje od 183 dana. Pod stalnim mjestom poslovanja podrazumijeva se mjesto gdje je djelatnost registrirana.

Primjer 4.

UGOVOREN JE BRUTO IZNOS NAKNADE NEREZIDENTU 2.000,00 KM.

Fizičko lice koje ima prebivalište u Banja Luci, Brčkom ili Beču, je u FBiH nerezident, u slučaju da ga angažuje naručilac koji ima sjedište, npr. u Sarajevu. Razlog ovakvog "tretmana" lica koja imaju prebivalište u Banja Luci i Brčkom (bitno je da se radi o gradovima u RS i BD) jeste što RS i BD takođe imaju "svoje" propise o oporezivanju dohotka, tj. ovakvih primanja.

1. Bruto iznos nakanade – 2.000,00 KM
2. Porez na dohodak (1 x 10%) – 200,00KM
3. Iznos za isplatu (1 – 2) – 1 800,00 KM

Kao što smo i rekli, kada se angažuje nerezident nema mogućnosti umanjena osnovice za priznate rashode (20%), niti se obračunavaju doprinosi za zdravstveno osiguranje (4%) i PIO/MIO osiguranje (6%).

Društvo za ekonomske usluge
CHRONOS DOO ZENICA

Vaš pouzdani partner

O nama

Chronos doo je osnovan sa osnovnim ciljem da malim i srednjim preduzećima – društvima, samostalnim privrednicima, udruženjima građana i drugim zainteresovanim organizacijama, institucijama i pojedincima pruži kvalitetnu uslugu ustrojavanja, organizovanja i vođenja knjigovodstva i računovodstva. Pored ove djelatnosti, koja je osnovna i preovlađujuća, društvo se bavi poslovnim savjetovanjem, kao i sa edukacijom.

01 KNJIGOVODSTVO I RAČUNOVODSTVO
CHRONOS je tim koji Vam nudi korisne i upotrebljive informacije iz računovodstva i može biti Vaš isplativ savjetnik. Obavljamo kompletno ili djelimično pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga, u zavisnosti od Vaših potreba.

03 KONSULTANTSKE USLUGE
CHRONOS Vam nudi konsultantske usluge iz oblasti računovodstva, poreza, finansija i organizacije računovodstvene funkcije, po pojedinačnim zahtjevima za određen segment poslovanja ili konkretan problem.

02 EDUKACIJA
Edukacija obuhvata pojedinačne i grupne obuke iz oblasti knjigovodstva, računovodstva i poreza. Do sada smo uspješno implementirali sedam ciklusa učioničke obuke abc KNJIGOVODSTVO, a pokrenuli smo i ONLINE edukaciju.

04 REVIZIJA
CHRONOS pruža usluge u području revizije i srodnih usluga (revizija privrednih društava u skladu sa domaćim propisima i Međunarodnim standardima, revizija finan. izvještaja Udruženja građana, revizija projekata, izrada Due Diligence i dr.).

UGOVOR O AUTORSKOM DJELU

Autorska djela su regulisana Zakonom o autorskim i drugim srodnim pravima u BiH ("Sl. glasnik BiH", broj 63/10). Prema "definiciji" iz tog Zakona, autorskim djelom smatra se individualna duhovna tvorevina iz oblasti književnosti, nauke, umjetnosti i drugih oblasti stvaralaštva, bez obzira na vrstu, način i oblik izražavanja.

Kada se kaže "autorsko djelo" zvuči nekako ozbiljno, veliko, ... I jeste. Sva djela koja karakteriše kreativnost i stvaralaštvo jedne individue (ili više njih) mogu se smatrati autorskim djelom.

Ugovori o autorskom djelu su prisutni u poslovnom "životu", manje u odnosu na Ugovore o djelu, ali ipak dovoljno da se i njima obrati posebna pažnja.

Prema zakonu autorskim djelom smatraju se naročito:

- a) pisana djela (knjige, brošure, književni tekstovi, članci i ostali napisi i kompjuterski programi);
- b) govorna djela (predavanja, govori i druga djela iste prirode);
- c) dramska i dramsko-muzička djela;
- d) koreografska i pantomimska djela;
- e) muzička djela, s riječima ili bez riječi;
- f) filmska djela i djela stvorena na način sličan filmskim djelima;
- g) djela iz oblasti slikarstva, vajarstva, arhitekture i grafike, bez obzira na materijal od kojeg su načinjena, te ostala djela likovnih umjetnosti;
- h) djela svih grana primijenjenih umjetnosti i industrijskog oblikovanja;
- i) fotografska djela i djela proizvedena postupkom sličnim fotografskom;
- j) kartografska djela (geografske karte, topografske karte i sl.) i
- k) planovi, skice i plastična djela koja se odnose na geografiju, topografiju, arhitekturu ili drugu naučnu ili umjetničku oblast.

Autorskim djelom smatraju se i zbirke autorskih djela, kao što su: enciklopedije, zbornici, antologije, muzičke zbirke, fotografske zbirke i sl., kao i baze podataka bilo da su čitke mašinski ili u drugoj formi, koje, s obzirom na izbor ili raspored građe, predstavljaju samostalne individualne duhovne tvorevine.

Autorskim djelom smatraju se i zbirke narodnih književnih i umjetničkih tvorevina, dokumenata, sudskih odluka, ili zbirke druge slične građe, koje same po sebi ne predstavljaju zaštićena autorska djela ako te zbirke, s obzirom na izbor ili raspored i način izlaganja građe, predstavljaju samostalne individualne duhovne tvorevine.

Karakteristike ugovora o autorskom djelu su:

- Pri isplati se ne mogu koristiti lični odbici po poreznoj kartici;
- Paušalno priznavanje troškova u visini od 30% prihoda;
- Nerezidenti nemaju mogućnost umanjena za priznate rashode 30%;
- Oporezivim se smatraju i sve eventualne isplate koje se izvrše na ime dodatnih naknada (dnevnice, prevoz, smještaj i sl.), jer se i to smatra oporezivom naknadom;
- Doprinosi se plaćaju na bruto osnovicu : 4% doprinosa za zdravstveno osiguranje (na teret primaoca) i 6% doprinosa za PIO/MIO (na teret isplatioca);
- Kod isplate nerezidentim nema doprinosa (ni 4% ni 6%);
- Isplatiatelj na svoj teret plaća 0,5% Naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i Opštu vodnu naknadu (obje na neto isplatu) pa i na isplatu nerezidentima;
- Porez na dohodak se plaća po stopi od 10%;

Ugovor o autorskom djelu možete potpisati za grafički dizajn (izradu oglasa, brošure), ukoliko želite da vam neko dizajnira web stranicu, ukoliko želite sa vam neko napiše tekst za oglas ili brošuru, pripremi prezentaciju, održi predavanje, napiše i(li) preveđe tekst i sl.

Prilikom potpisivanja ove vrste ugovora dobro provjerite da li se stvarno radi o autorskom djelu, da biste izbjegli moguće probleme. Ukoliko inspekcija rada utvrdi da se ne radi o autorskom djelu već o "klasičnom" radnom odnosu, poslodavac će morati platiti razliku troškova (u vidu poreza, doprinosa i posebnih naknada), jer su troškovi za poslodavca veći kod angažovanja po ugovoru o radu, nego po ugovoru o autorskom djelu.

Primjer 1.

UGOVOREN BRUTO IZNOS NAKNADE U IZNOSU 2.000,00 KM.

Ovaj primjer se odnosi na ugovore o autorskom djelu u kojima je ugovoren bruto iznos naknade. Međutim, ukoliko je ugovoreni iznos za isplatu neto, onda se bruto iznos računa množenjem neto sa koeficijentom 1,10522.

1. Bruto iznos nakanade – 2.000,00 KM
2. Priznati rashodi (1 x 30%) – 600,00 KM
3. Osnovica za obračun doprinosa (2 – 1) – 1.400,00 KM
4. Doprinosi za PIO/MIO (3 x 6%) – 84,00 KM
5. Doprinosi za zdravstveno osig. (3 x 4%) – 56,00 KM
6. Osnovica za obračun poreza (3 – 5) – 1.344,00 KM
7. Porez na dohodak (6 x 10%) – 134,40 KM
8. Iznos za isplatu (1 – 5 – 7) – 1.809,60 KM

Iz navedenog primjera vidimo da se ugovoreni bruto iznos naknade sastoji od iznosa za isplatu, poreza i doprinosa za zdravstveno osiguranje, bez doprinosa za PIO.

Primjer 2.

UGOVOREN IZNOS NAKNADE 1.000,00 KM NETO.

Još jedna bitna karakteristika ovog vida angažmana jeste da je Zakon o obligacionim odnosima predvidio da se poslovi ugovoreni na ovakav način mogu obavljati bilo gdje: na terenu, u mjestu prebivališta izvršioca, na nekom trećem mjestu i sl.

Bruto iznos (1.000x1,10522) je 1.105,22.

1. Bruto iznos nakanade – 1.105,22 KM
2. Priznati rashodi (1 x 30%) – 331,57 KM
3. Osnovica za obračun doprinosa (1 – 2) – 773,65 KM
4. Doprinosi za PIO/MIO (3 x 6%) – 46,42 KM
5. Doprinosi za zdravstveno osig. (3 x 4%) – 30,95 KM
6. Osnovica za obračun poreza (3 – 6) – 742,70 KM
7. Porez na dohodak (6 x 10%) – 74,27 KM
8. Iznos za isplatu (1 – 5 – 7) – 1.000,00 KM.

Pošto je obračun naknade za nerezidente isti kod ugovora o djelu i ugovora o autorskom djelu ovdje ćemo navesti kako se obračunava naknada ukoliko je ugovoren neto iznos, jer smo kod ugovora o djelu objasnili kako se obračunava naknada kada je ugovoren bruto iznos.

Za kraj, treba napomenuti da ako je naknada dogovorena ili određena u zavisnosti od prihoda, ili dobiti ostvarene iskorištavanjem autorskog djela, korisnik djela obavezan je voditi odgovarajuće knjige, ili drugu pouzdanu evidenciju iz koje će u svakom momentu biti moguće ustanoviti iznos ostvarenog prihoda ili dobiti.

Prva online edukacija u Bosni i Hercegovini

CHRONOS EDUKACIJA

abc KNJIGOVODSTVO

CILJ EDUKACIJE jeste pružiti osnovna znanja i vještine iz oblasti najvažnijih segmenata knjigovodstva. Tematske jedinice koje se obrađuju su: materijalno i finansijsko knjigovodstvo, porezi, doprinosi, blagajničko poslovanje, finansijski izvještaji, itd.

Napredno računovodstvo

CILJ EDUKACIJE je osposobiti polaznika da koristi računovodstvene metode i tehnike u svrhu projiciranja poslovnog rezultata i visine poreza na dobit. Polaznik, nakon završene edukacije, može biti spreman da sastavlja finansijske izvještaje.

Administrativno - finansijski asistent

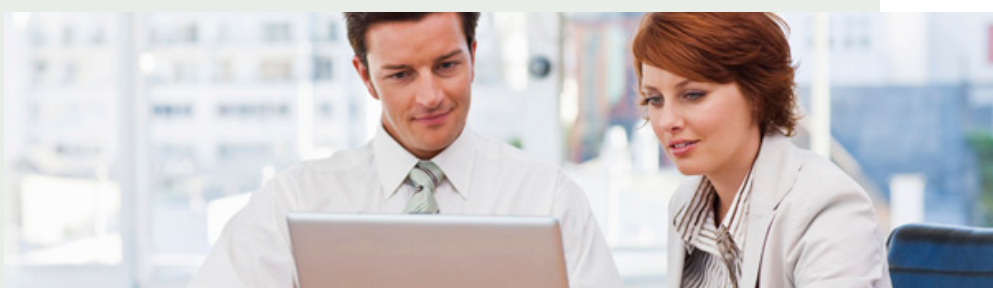
CILJ EDUKACIJA je da nauči polaznike da savladaju osnovne administrativne i finansijske poslove koji se uobičajno traže na ovom radnom mjestu u pravnom i fizičkom licu, te da nakon stečenih znanja i vještina mogu efikasnije obavljati svakodnevne poslove.

Osnove knjigovodstva

Napredno računovodstvo

Administrativno-Finansijski asistent

Za više informacija posjetite našu web stranicu: www.chronosedukacija.com

CHRONOS

Naš cilj je sveobuhvatno "praćenje" klijenta, njegovog poslovanja i rješavanje specifičnih problema iz ekonomske sfere. Dobro organizovano računovodstvo nije rezultat entuzijazma ponedinca, već temeljan i timski rad. Odaberite kvalitetnog partnera koji će vam omogućiti racionalno raspolaganje novcem, minimizaciju troškova i koji će optimizovati vaše poslovne procese. Poboljšajte svoju poziciju u odnosu na konkurenciju i odaberite pouzdanog partnera.

Chronos doo je osnovan sa osnovnim ciljem da malim i srednjim preduzećima –društvima, samostalnim privrednicima, udruženjima građana i drugim zainteresovanim organizacijama, institucijama i pojedincima pruži kvalitetnu uslugu ustrojavanja, organizovanja i vođenja knjigovodstva i računovodstva. Pored ove djelatnosti, koja je osnovna i preovlađujuća, društvo se bavi edukacijom, poslovnim savjetovanjem i pruža usluge u području revizije. Poslovno savjetovanje odnosi se na područje savjetovanja u procesu osnivanja društva, pravnog ili fizičkog lica, pribavljanja finansijskih sredstava, dinamike usmjeravanja finansijskih i drugih sredstava društva, unutrašnje organizacije preduzeća – društva, obezbjeđivanje potrebnih dozvola za rad za otpočinjanje obavljanja djelatnosti, savjetovanje i asistiranje prilikom odabira i zapošljavanja radnika u smislu broja i kvalifikacione strukture, izrada potrebnih akata – pravilnika, ugovora, odluka.

Kontaktirajte nas

Branilaca Bosne 2A
72000 Zenica
Bosna i Hercegovina

- facebook.com/ChronosZenica
- twitter.com/ChronosZenica
- youtube.com/chronosedukacija
- plus.google.com/+Chronoszenica

Računovodstvo i revizija:
+387(32)442-750, 442-751
Edukacija:
+387(32)202-581
Menadžement:
+387(32)202-580

Email:
chronos@bih.net.ba
podrska@chronosedukacija.com
Web stranica:
www.chronoszenica.com
www.chronosedukacija.com